

Johan von Knorring
3.4.1935–20.6.2021

Johan Erik von Knorring föddes i Helsingfors den 3 april 1935. Han växte upp och gick i skola i Borgå och avlade studentexamen vid Borgå Lyceum 1954.

Yrkesvalet var lätt; Johans far var läkare. Sina medicinska studier inledde Johan vid Helsingfors universitet vårterminen 1955. Han avlade medicine kandidatexamen 1958. Samma år gifte han sig med sjuksköterskan och hälsovårdaren Gretel Stucki. Familjen utökades med tre barn och sex barnbarn.

Medicine licentiatexamen avlade Johan 1962. Han disputerade för doktorsgraden vid Helsingfors universitet 1970 och utnämndes till docent i inre medicin 1981.

Sin läkarbana inledde Johan med några kortare vikariat för att 1962–1964 arbeta som assistentläkare vid II medicinska avdelningen på Diakonissanstalten i Helsingfors. Åren 1964–1968 var Johan anställd vid IV medicinska kliniken, där han inledde och fullföljde sin specialistutbildning i inre medicin. Under denna period inleddes dialysverksamheten på Maria sjukhus och Johan var en av de behandlande läkarna. Arbetet var tungt med tätt återkommande jourperioder. Specialistbehörighet i inre medicin fick han 1968.

Johan arbetade som biträdande lärare vid IV medicinska kliniken 1969–1973. Han var lärare och handledare för ny-

blivna medicine kandidater under deras första kliniska termin. Hans inspirerande och kamratliga bemötande av yngre kolleger var av stor betydelse för dem när de skulle lära sig grunderna i arbetet som läkare. 1973 utnämndes Johan till specialistläkare i inre medicin vid Kirurgiska sjukhuset, en tjänst som han skötte fram till sin pensionering 1998.

Johan von Knorrings avhandlingsarbete bestod av experimentella studier på försöksdjur och behandlade inverkan av ålder och hyper- och hypotyreoos på bindvävskomponenter i hjärtmuskeln. Efter disputationen publicerade han en lång räkka av arbeten inom områdena reumatologi, nefrologi, kardiologi och angiologi. Inom reumatologin intresserade han sig särskilt för polymyalgia rheumatica och jättecellsarterit (temporalarterit). Tillsammans med Curt Wasastjerna kunde han i finnålsaspirat av lever påvisa strukturella förändringar i de minsta gallgångarna hos patienter med polymyalgia rheumatica och jättecellsarterit, där förhöjd leverdimerad alkalisk fosfat i serum är ett vanligt fynd. I ett sedermera flitigt citerat arbete undersökte han i samarbete med Per Franzén och Seppo Sutinen incidensen av jättecellsarterit och polymyalgia rheumatica i västra Nyland. Ett annat av Johans specialintressen var renovaskulär hypertension. I *the Lancet* publicerade han tillsammans med Frej Fyhrquist, Juhani Ahonen, Olof Lindfors och Martin von Bonsdorff sina observationer av aktivering av renin-angiotensinsystemet och uppkomst av hypertension efter njurartärtrombos, som bildats till följd av trauma mot bålen. Ett senare arbete belyste långtidsprognosen efter kirurgisk behandling av renovaskulär hypertension. Under sin tid som konsulterande inremedicinare på Kirurgiska sjukhuset utförde han flera studier som belyste risken för postoperativ hjärtischemi, hjärtinfarkt och hjärtrytmrubbningar. Hans vetenskapliga samarbete med kärllkirurgerna, i synnerhet Mauri Lepäntalo, var livligt och ledde till ett flertal publikationer om klinisk-fysiologiska aspekter på patienter med perifer kärlsjukdom.

Johans insatser som konsulterande inremedicinare på Kirurgiska sjukhuset var högt uppskattade. På den tiden gjordes den preoperativa bedömningen huvudsakligen av inremedicinare, en uppgift som senare till stor del har övertagits av anestesilogerna. Verksamheten på Kirurgiska sjukhuset var mångsidig och omfattade områdena bukkirurgi, urologi, kärllkirurgi, plastikkirurgi, transplantationskirurgi, käkkirurgi samt ortopedi och traumatologi. När så många specialiteter var representerade krävdes det ett brett inremedicinskt kunnande av den som skulle göra en preoperativ bedömning av operationsriskerna och finjustera medicineringen under det postoperativa förloppet.

Vid sidan av sin sjukhuskarriär bedrev Johan privatmottagning och var läkare för judiska församlingens sjukhus i Helsingfors.

För sina insatser som läkare, lärare och forskare förlänades Johan von Knorring riddartecknet av I klass av Finlands Lejons orden av republikens president.

Redan under studietiden knöt Johan vänskapsband som kom att hålla livet ut. Tillsammans med dessa vänner utvecklades ett livligt sällskapsliv där familjerna ingick. Den kulinariska delen av samvaron stod högt i kurs. I denna samvaro ingick även gemensamma resor som ordnades i Finska Läkaresällskapets regi och omfattade återkommande kryssningar i Östersjöregionen så länge rederierna tillhållit lämpligt tonnage. Även gemensamma besök vid Riksstämman i Stockholm ingick i repertoaren.

Till Johans särintressen hörde musik, och vid yngre år var han pianist i skolans dansband. Litteraturen ingick som en viktig del av hans fritid och på äldre dagar ägnade han mycket tid åt akvarellmålning. Under årens lopp skapade Johan också en omfattande samling samtidskonst.

Johan von Knorring avled i Esbo den 20 juni 2021 och sörjs av hustru och barn med familjer och en stor krets av vänner.

Johan Edgren, Tom Pettersson och Johan Wennström

IN MEMORIAM

Carol Forsblom
21.1.1964–2.4.2022

Diabetesforskaren Carol Forsblom avled i sviterna av en långvarig sjukdom några veckor efter att han fyllt 58 år. Hans far var kärnfysiker och hans mor fysiker, bägge knutna till Helsingfors universitet som forskare och lärare. Föräldrarnas yrken hade stor inverkan på Carol och väckte hans intresse för forskning och vetenskap, vilket också skulle leda till en egen karriär som internationellt erkänd diabetesforskare.

Carol var redan i unga år en uppenbar multitalang. Med stor fermitet och entusiasm prövade han på många olika genrer innan han valde en karriär inom medicinen. Som 13-åring blev han antagen till Helsingfors konservatorium för att studera traversflöjt och blockflöjt, och efter en tid även engagerad som lärare. Som flöjtist och kammarmusiker konserterade han i de nordiska länderna, Estland, Tyskland och USA och kunde utan tvivel ha gjort en professionell musikerkarriär. Men hans intressesfär sträckte sig betydligt längre. Trots att musiken kom att spela en betydande roll i hans liv var det ändå medicinen som vann. En möjlig orsak var att han insjuknade i diabetes samma år som han började studera vid konservatoriet. Musiken kom ändå att

under hela karriären konkurrera med medicinen. Carol var rektor för Martin Wegelius-institutet i flera repriser, intendent för Wegelius Kammarorkester och verksamhetsledare för Musik i Sydösterbotten. Därtill var han producent för ett flertal skiv-, radio- och TV-inspelningar. Under studietiden dirigerade han medicinarorkestern Valkotakit samt ett stort antal spex (både inom LKS och Thorax). Under de senaste åren var han mycket involverad i Katrinafestivalen på Åland och fram till sin död även ordförande och verksamhetsledare för Pellinge Musikdagar.

År 1987 började Carol studera medicin vid Helsingfors universitet. Innan det hade han studerat fysik, kemi, geologi och mineralogi. Hans nyfikenhet och brinnande intresse för naturvetenskaper förde honom snabbt in på diabetesforskningen. Han disputerade för doktorsgraden 1999 med en avhandling om sambandet mellan förekomst av äggvita i urinen och risk för njursjukdom, hjärt-kärlsjukdomar och insulinresistens. Hans första vetenskapliga arbete publicerades i den renommierade tidskriften *British Medical Journal*. Det kom att få stor betydelse för diagnostiken och behandlingen av diabetisk njursjukdom. Hans resultat omkullkastade det förhärskande synsättet att äggvita i urinen hos personer med typ 1-diabetes alltid betyder ett snabbt framskridande sjukdomsforlopp. Sporrad av framgången med avhandlingen kom han att ägna sitt liv åt att svara på frågan varför en del diabetiker utvecklar njursjukdom med allvarliga konsekvenser. Sin forskning utförde han på Folkhälsans forskningscentrum i Biomedicum i Helsingfors inom ramen för projektet FinnDiane, ett av världens största projekt kring diabetisk njursjukdom. Carol var en förgrundsgestalt och aktiv drivkraft inom projektet och publicerade över 350 artiklar i ansedda medicinska tidskrifter.

Redan i ett tidigt skede av karriären inbjöds Carol att presentera sina forskningsresultat vid många internationella diabetesmöten. Det dröjde inte länge innan han engagerades som sekreterare för EDNSG (European Diabetic Nephropathy Study Group), ett av de mest betydelsefulla fora för internationell forskning om diabetisk njursjukdom. År 2016 erhöll han det prestigefyllda Ruth Østerbypriset för sin forskning. Carol var också redaktör och sakkunnig för ett antal internationella medicinska tidskrifter samt vetenskaplig redaktör för "Diabetes ja lääkäri", en viktig informationskälla för de finländska läkare som behandlar personer med diabetes.

Tyvärr kom även Carol själv att få känna av konsekvenserna av diabetisk njursjukdom, vilket kraftigt bidrog till hans alltför tidiga död. Det är dock anmärkningsvärt att han, trots alla fysiska hinder som sjukdomen medförde, outtröttligt fortsatte med sin forskning för att göra tillvaron bättre för andra diabetiker.

Carol hade ingen egen familj. Hans föräldrar och bror hade gått bort redan tidigare. Hans familj var i stället, som han själv uttryckte det, en stor skara vänner inom musiken och medicinen samt forskarna inom FinnDiane. Carol hade alltid tid för alla och var den som de unga forskarna vände sig till när arbetet strulade till sig. Hans idériakedom, innovativa tänkande och robusta yrkeskunskap kom att hjälpa många doktorander och pro gradu-studerande att slutföra sina arbeten. Hans bortgång är en stor förlust inte bara för diabetesforskningen utan också för alla hans många vänner, inte minst för hans sex gudbarn.

Lena Thorn
Johan Fagerudd
Kim Pettersson-Fernholm
John Storgårds
Per-Henrik Groop
Carols vänner och kolleger